

ДЕКРЕТ

**На славу Святої, Єдиносущної, Животворящої і Нероздільної Тройці,
Отця, і Сина, і Святого Духа. Амінь.**

БОЖОЮ МИЛІСТЮ

+ БОГДАН

Апостольський екзарх для українців візантійського обряду
в Німеччині та Скандинавії

**Всесвітлішим та всечесним отцям, преподобним монахам і монахиням,
возлюбленим братам і сестрам у Христі Апостольського екзархату для українців
візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії**

Мир вам у Господі!

Ми, владою нам даною, взявши до увагу рішення Синодів Єпископів УГКЦ 2017 та 2018 років (№ 35, 17) та заслухавши думку пресвітерської ради Апостольського Екзархату, у відповідності до кан. 237 §1 *Кодексу Канонів Східних Церков*, скликали собор Апостольського екзархату для українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії, який відбувся 9–10 листопада 2022 року Божого в м. Кевелар.

Тема собору, над якою ми роздумували, була: «Слухати – молитися - служити». Гаслом цієї сесії собору стали слова ап. Павла: «*Віра зі слухання, а слухання через слово Христове*» (Рим. 10, 17).

У Соборі взяли участь священнослужителі та представники богопосвячених осіб та мирян нашого Екзархату

Були заслухані доповіді, які окреслили сучасний стан душпастирства в екзархаті.

Згодом відбулася праця в групах, де делегати дискутували над головною темою собору.

Плодом доповідей і дискусій у групах стали проголосовані рішення, як плід спільної молитви та застанови, які підкреслюють, що, будучи живою часткою Таїнственного Тіла Христа — Єдиної, Святої, Соборної і Апостольської Церкви та дітьми Помісної Української Греко-Католицької Церкви, ми усвідомлюємо, що покликані бути Церквою, яка молиться, яка звіщає Боже Слово, яка служить, яка є близькою, яка зцілює рани, яка супроводжує родину, яка ділиться надією.

Дані рішення були подані на розгляд та затвердження Апостольському Екзарху.

Уважно проаналізувавши та вивчивши напрацювання делегатів собору,
ми, владою нам даною,
у відповідності до кан. 241 ККСЦ,
затверджуємо та проголошуємо рішення собору Апостольського екзархату д
ля українців візантійського обряду в Німеччині та Скандинавії
від 9–10 листопада 2022 року Божого,
а саме:

I. ЦЕРКВА, ЯКА МОЛИТЬСЯ

1. Парафіяльний рівень:

- a) Душпастирям служити Святі Літургії по можливості щонеділі та свята у всіх душпастирських осідках, доручених їхній пастирській опіці.
- b) Створювати молитовні групи, рухи та спільноти, як-от «Матері в молитві», «Апостольство молитви», Братство св. Бориса і Гліба, «Лицарі Колумба», «Рух назаретських родин» тощо, запевнивши їм належний духовний супровід.
- c) Душпастирям належним чином подбати про організацію та функціонування парафіяльних хорів, вівтарних дружин.
- d) На парафіяльних дошках оголошень вказувати місце та час, коли вірні можуть приступити до Таїнства примирення і покаяння.
- e) Рекомендуємо душпастирям проводити Божественні Літургії для дітей та розвивати форми залучення дітей і молоді до більш активної участі в богослужіннях та житті Церкви.
- f) Душпастирям подбати про можливість участі у наших богослужіннях місцевих римо-католицьких парафій та усіх, хто цікавиться нашою духовністю, літургійною спадщиною та іконописом.

2. Екзархальний рівень:

- a) Біблійно-катехитичній комісії чувати над створенням та функціонуванням молитовних груп і братств. Квартально забезпечити можливість доступу до онлайн-катехизації (реколекцій) для усіх вікових груп.
- b) Літургійній комісії у співпраці з Біблійно-катехитичною комісією організувати та проводити онлайн-вишкіл парафіяльних дяків.
- c) Літургійній комісії опрацювати перевидання молитовника Екзархату «Хвалімо Господа» українською та в майбутньому — німецькою мовами.
- d) Доручити Комісії у справах молоді та академічного душпастирства організацію літніх молодіжних таборів на тематичні біблійні теми.
- e) Доручити Літургійній комісії розробити пропозиції щодо тижня (дня) спільних молитов: за Україну, на вервиці, спільне читання Слова Божого, взаємні молитви між парафіями одні за одних.
- f) Просити Апостольського Екзарха вивчити можливості забезпечення парафій власними храмами та організацію регулярних богослужінь на території цілого Екзархату.

II. ЦЕРКВА, ЯКА ЗВІЩАЄ БОЖЕ СЛОВО

1. Парафіяльний рівень:

- a) Душпастирям заснувати та провадити біблійні гуртки та катехитичні зустрічі для усіх вікових груп.
- b) Душпастирям детально та доступно поширювати інформацію про діяльність парафій, використовуючи такі засоби, як дошки оголошень, сайти, соціальні мережі та інші сучасні засоби комунікації.
- c) Душпастирям налагоджувати співпрацю з українськими школами та громадськими організаціями. У разі потреби — створювати парафіяльні українські школи та гуртки задля плекання і популяризації української культури, історії та духовності нашого народу.
- d) Рекомендуємо душпастирям відновити традицію великопосних та різдвяних реколекцій, запрошуючи для їхнього проведення належним чином підготовлених проповідників або ж співбратів з інших парафій Апостольського Екзархату.
- e) Організувати крамниці та бібліотеки з духовною літературою при наших парафіях.
- f) Засновувати при парафіях гуртки Біблійного апостоляту та вчити і заохочувати вірних до особистого читання і молитовних роздумів над Божим Словом.
- g) Подбати про забезпечення парафіяльних родин примірниками Катехизмів та Святого Письма.

2. Екзархальний рівень:

- a) Курії Екзархату провести курси для священнослужителів на тему гомілетики, проповідництва та біблійного апостоляту.
- b) Попросити Апостольського Екзарха створити робочу групу щодо організації прощ Екзархату, зокрема прощі до Люрду 2023 року.
- c) Біблійно-катехитичній комісії започаткувати онлайн-зустрічі на актуальні теми східної духовності для мирян Екзархату.
- d) Попросити Апостольського Екзарха звернутися до інститутів богопосвяченого життя з закликом до співпраці, яка передбачає проведення місій, катехизації, допомоги при організації літніх таборів чи інших заходів при парафіях і душпастирських осідках Екзархату.

III. ЦЕРКВА, ЯКА СЛУЖИТЬ

1. Парафіяльний рівень:

- a) Душпастирям подбати про створення, де ще цього не зроблено, та належне функціонування благодійних та волонтерських організацій, призначивши до помочі у цій ділянці активних парафіян.
- b) Створювати групи людей «швидкого реагування» для оперативної відповіді на виклики та нужди, з якими потребуючі звертаються до парафіяльної спільноти.
- c) Заснувати парафіяльні душпастирські та економічні ради (де ще цього не зроблено), інформувати парафіяльну спільноту про їхню діяльність та дбати про належний вишкіл і духовний супровід їхніх членів.
- d) Створювати волонтерські мережі підтримки, задіюючи до цього мирян різних професій (психологів, юристів тощо).
- e) Священнослужителям докладати зусилля щодо повернення вірних, які відійшли від участі в парафіяльному житті через обмеження, пов'язані із пандемією.
- f) Звертати увагу та розпізнавати у новоприбулих з України наявні дари й харизми та залучати їх до активного парафіяльного життя, у тому числі — до волонтерської діяльності.
- g) Налагоджувати співпрацю з місцевими християнськими спільнотами в країнах нашого проживання. Поглиблювати обмін досвідом з ними задля кращого служіння потребуючим.
- h) Розмістити інформацію про розпорядок богослужінь та контактні дані парафії у місцях чисельного перебування шукачів захисту з України.
- i) Священнослужителям звернути увагу на душпастирство молоді та студентства. Розмістити оголошення у місцевих навчальних закладах про богослужіння, подавши також адресу душпастирських осередків та контактні дані священнослужителя.
- j) Рекомендуємо душпастирям сприяти розвитку культурного життя на парафіях: вечори поезії, музики, культури, історії тощо.
- k) Сприяти поширенню на парафіяльному рівні інформації про діяльність та ініціативи студентських організацій, як от СУМ, ПЛАСТ, СУСН та інші.
- l) Серед студентських організацій звернути увагу на осіб, які могли б бути ініціативними та відкритими і залучати їх до співпраці з нашими парафіями на місцях.

2. Екзархальний рівень:

- a) Просити Апостольського Екзарха створити Душпастирську раду Екзархату.

- b) Курії Екзархату вивчити питання створення Екзархального Карітасу або інших координуючих благодійних органів екзархального рівня.
- c) Просити Апостольського Екзарха здійснити необхідні кроки задля створення в Екзархаті Благодійного Фонду «Блаженного священномученика Петра Вергуна» для реалізації соціальних ініціатив і проєктів різного рівня.
- d) Просити Апостольського Екзарха створити робочу групу задля підготовки участі Апостольського Екзархату у співпраці з ZDK в «Католицькому дні 2024», що проходитиме 24 травня у м. Ерфурт.
- e) Комісії у справах молоді та академічного душпастирства опрацювати та втілювати в життя Програму душпастирства академічної молоді.
- f) Курії Екзархату опрацювати канонічно-правові документи, необхідні для ефективної діяльності душпастирських та економічних рад.

IV. ЦЕРКВА, ЯКА Є БЛИЗЬКОЮ

1. Парафіяльний рівень:

- a) Душпастирям подбати про внесення даних про парафіяльні та душпастирські осідки на Інтерактивну карту УГКЦ.
- b) Душпастирям сприяти чутливості вірних до різних категорій потребуючих людей, які проживають на теренах громади та поза нею.
- c) Плекати і розвивати міжпарафіяльні зв'язки задля солідарності і взаємної підтримки у свідченні Христового Євангелія.
- d) Належним чином відзначати дні убогого, мігранта, хворого тощо, та виховання вірних у дусі постійного сповнення діл милосердя як виразу свідчення живої віри, чинної любов'ю (пор. Гал. 5, 6).
- e) Особливою увагою оточувати осіб похилого віку, осіб з особливими потребами, постраждалих від війни в Україні, біженців і мігрантів.
- f) Душпастирям бути активно присутніми в українських громадах та організаціях задля налагодження співпраці та духовного супроводу.
- g) Подбати про належний духовний супровід наявних молодіжних парафіяльних спільнот. Користати з можливостей проведення Літургій з молоддю, прощ, реколекцій, подорожей тощо.
- h) Душпастирям популяризувати серед парафіян проєкти соціально-харитативного спрямування, як-от «Хлібина життя», «Мудра справа», тощо.

2. Екзархальний рівень:

- a) Комісії соціального служіння розробити та втілити в життя програму постійної формації та духовного супроводу волонтерів.

- b) Голові Комісії у справах молоді та академічного душпастирства створити базу даних молодіжних організацій та спільнот і проінформувати душпастирів про них.

V. ЦЕРКВА, ЯКА ЗЦІЛЮЄ РАНИ

1. Парафіяльний рівень:

- a) Визначити один день в місяці на проведення Чину молитов на зцілення. Літургійній комісії подати до розпорядження душпастирям відповідні молитовні Чини згідно із літургійними нормами УГКЦ.
- b) Для навчання вірних про важливість Таїнств християнського зцілення та заохочення до участі в них організувати тематичні зустрічі та катехитичні заняття, зокрема проводячи містагогійні катехизи.
- c) Нести божественно-людську поміч різного роду зраним людям при парафіях і у суспільстві: хворим у лікарнях, ув'язненим, вдовам, сиротам, вагітним, самотнім та немічним особам, страждаючим від втрати батьківщини, рідних, праці, майна, зокрема внаслідок війни.
- d) Налагодити регулярні відвідини поранених у війні росії проти України воїнів і цивільних осіб, які проходять лікування та реабілітацію в медичних закладах на території країн Екзархату.
- e) Звертати особливу увагу на сім'ї, які через обставини війни вимушені жити окремо.
- f) Подбати про організацію парафіяльних та міжпарафіяльних прощ для ветеранів, воїнів, родин загиблих тощо.

2. Екзархальний рівень:

- a) Курії Екзархату організувати тематичні онлайн-зустрічі для вишколу душпастирів для праці з особами, які потребують зцілення ран та лікування травм війни.
- b) Курії Екзархату організувати екзархальні, а деканам — деканальні тематичні прощі «Дорогою зцілення і життя», залучаючи до них новоприбулих вірян з України.

VI. ЦЕРКВА, ЯКА СУПРОВОДЖУЄ РОДИНУ

1. Парафіяльний рівень:

- a) Душпастирям приділяти належну увагу душпастирським відвідинам сімей у часі різдвяного періоду, благословення домівок. Під час таких відвідин акцентувати увагу на спільній сімейній молитві, читанні Божого Слова, участі в недільних і святкових богослужіннях.

- b) Представникам від парафій взяти активну участь в загально-католицькому Дні родини в Німеччині 2023 року на тему «Молитися з дітьми в сім'ї».
- c) Творити спільноти для подружніх пар та забезпечити їм належний духовний супровід.
- d) Душпастирям через особистий супровід та катехизацію дорослих запевнювати поміч батькам у релігійному вихованні їхніх дітей.

2. Екзархальний рівень:

- a) Висловити вдячність та наше признання дружинам священників Екзархату за їхню підтримку та спільне служіння.
- b) Просити Апостольського Екзарха забезпечити належне душпастирство та духовний супровід священослужителів та їхніх сімей.
- c) Запровадити традицію спільної сімейної молитви перед «мандруючою іконою Екзархату».
- d) Комісії у справах мирян, подружжя та родин забезпечити належне приготування до Таїнства подружжя, а також супровід подружніх пар, зокрема через організацію онлайн-курсів.
- e) Комісії у справах мирян, подружжя та родин налагодити співпрацю з Інститутом Родини та подружнього життя при УКУ та Єпархіальним інститутом душпастирства подружжя та сім'ї святих Йоакима і Анни Стрийської єпархії.
- f) Комісії у справах мирян, подружжя і родин підготувати дидактичні (за потреби - двомовні) матеріали для сімей, де подруги є різного віросповідання чи національностей, щоб сприяти духовній та людській єдності в родинах.
- g) Комісії у справах мирян, подружжя і родин подбати про вишкіл батьків у справі релігійного виховання дітей.

VII. ЦЕРКВА, ЯКА ДІЛИТЬСЯ НАДІЄЮ

1. Парафіяльний і екзархальний рівні:

- a) Плекати відкритість та євангельську гостинність до новоприбулих українців, а також до місцевого населення країн служіння Екзархату.
- b) По змозі організовувати центри східної духовності для ділення багатством віри нашого народу і Церкви з іншими людьми.
- c) Брати участь в міжконфесійних молитовних та благодійних акціях задля спільного свідчення про радість Євангелія перед світом.
- d) Проводити духовно-просвітницькі заходи задля вшанування та популяризації Святих і праведників української землі, а зокрема Блаженних новомучеників УГКЦ ХХ-го століття.

- e) Проводити екуменічні моління за мир в Україні, використовуючи цю нагоду для інформування співгромадян країн нашого поселення про новітні визвольні змагання українського народу та для вислову вдячності за підтримку і солідарність з українським народом.
- f) Душпастирям звернути увагу на стиль проповідництва. Подбати, щоб проповідь була місцем надії. Нашою незмінною надією є Воскреслий Христос — переможець смерті.

Рівночасно, беручи до уваги припис канону 1489 §2 ККСЦ, постановляємо, що ці рішення набувають законної сили наступного дня після їхнього опублікування на офіційному сайті Апостольського Екзархату і це без уваги на будь-які перешкоди, навіть такі, які заслуговують окремої згадки.

Ці рішення зобов'язуватимуть усіх, кого стосуватимуться безпосередньо згідно закону. Душпастирям доручаємо поширювати ці рішення та керуватися ними у їхньому душпастирському служінні.

Моніторинг за втіленням в життя рішень Собору доручаємо Секретаріатові Собору.

Висловлюємо подяку всім учасникам Собору — отцям-душпастирям, богопосвяченим особам, секретаріату, делегатам від парафій та гостям — за творення живої християнської спільноти через спільну молитву, слухання Слова Божого, ділення досвідом та формування спільного погляду у майбутнє протягом цих соборових днів.

Для втілення в життя цих законів, як реалізації нашого християнського покликання у Церкві та світі, ми призиваємо Божественну благодать, за молитвами Пресвятої Богородиці і за заступництвом блаженного священномученика Петра Вергуна та всіх святих і праведників українського народу.

Благословення Господнє на Вас!

+ Богдан
Апостольський Екзарх

ієр. Андрій Химчук
Канцлер курії Екзархату

Дано у Мюнхені

*при Катедральному соборі Покрову Пресвятої Богородиці та св. ап. Андрея
Первозванного, 1 грудня 2022 року Божого, у день пам'яті св. мчч. Платона й Романа.*